

ACC. N:R M. 12425:1.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

1. Arbetet slutade vi samma tid som andra dar och det var när degeln var slut. Vi började klockan 6 varje morgon och höll sedan på i allmänhet i 12 timmar. Detta var vid Kronofors glasbruk. När jag började vid bruket så fick glasblåsarna själva skära sitt glas så då fick de arbeta längre tid. Man fick arbeta jämt vid den tiden så länge det fanns smälta färdig och det kunde vara både dag och natt. Deglarna var förstås inte så stora på den tiden.

Ja, till söndan ställde man rummen i ordning. Jag minns att hos far och mor så gnoddes golven med granris och vitmossa. Sen la de på hackat granris. Det ansågs vara hälsosamt att ha den friska lukten av granris i rummen och det var nog sant. Vid glasbruken festades det mycket på den tiden så de brukade väl ta sig ett glas på lördagskvällarna. Några dansbanor fanns inte utan skulle de dansa så gick de till någon bonde och dansade på logen. Det var alltid ett dragsspel eller en fiol som skötte musiken.

2. Söndagen var aldrig arbetsfri vad jag kan minnas. Det var det vanliga arbetet som slutade i vanlig tid. Ibland kunde det nog hända att man fick sluta lite tidigare på söndagarna men det var ~~xxx~~^{rätt} ovanligt.

Detta söndagsarbete upphörde när arbetarna blev organiserade.

3. När man skulle till arbetet så gick man upp rätt så tidigt. Anfångarna blev först väckta för att ställa allt i ordning. De väcktes av gaseldarna och väckte i sin tur mästarna. De kom då till hemmen och knackade på dörren och sa "väckningsbud".

Luf 77
1

4. När 25 valsar var färdiga vid 10 tiden så tog vi in det första målet. Därefter arbetade vi i 2 timmar och sen var det helrast. Sen fick man arbeta tills det var slut med degeln.

Då man var fri så åt man vid 12-tiden och sen var det kaffe vid 4-5-tiden. Man lagade alltid lite bättre mat på söndagarna. Det var väl kött och potatis och sånt man åt då. Annars var den vanligaste maten salt sill. Dukade gjorde man väl som vanligt, kan jag tro. Ibland hände det att man fick främmat och då spelade man priffe.

5. Ja, det är inte lätt att beskriva men inte var det något överdåd på den tiden. Men alla hade söndagskläder när de skulle gå till kyrkan eller gå bort.

6. Ja, till kyrkan gick man på den tiden. Kyrkan var nästan alltid fullsatt. Ja, det är svårt att säga vad man ansåg om dem som inte gick till kyrkan. Det var väl mest ungarlarna som höll sig hemma och så söndagsjägarna förstås. Det var tillåtet att jaga var som helst på den tiden. Tilln nattvarden gick man rätt sällan. Någon särskild dag var det inte utan det var somdet bar sig. Då tog man förstås sina bästa kläder på sig. Vi som var blåsare tjänade ju lite mer än de andra och det gjorde att vi kunde hålla oss med lite bättre kläder än de andra.

7. I allmänhet gick väl folk till fots när de skulle ta sig till kyrkan. Men när cyklarna kom så började man använda dem. Det fanns en del som lejde hästskjuts och det var då vanligtvis vi som var glasblåsare. Vi fick ta oss en häst i stallet när vi ville ha kyrkskjuts. Det fanns ett stort stall till hästarna vi bruket och jag tror att det fanns

en 20 hästar. Hästarna var som bilarna är nu för tiden, de rikets fortskaffningsmedel. Bönderna hade alltid körslor för bruket så även småbönderna hade i allmänhet en eller ett par hästar.

Man fick inte sitta var man ville utan var och en hade sin bestämda plats. Bänkarna byttes två gånger om året tror jag. Brukets folk satt i de två främsta stolarna. De räknades till det bättre folket och slapp att byta bänkar. Numera är det ju inte så utan nu får man sitta var man vill. Många gånger var det så trångt i kyrkan att man fick stå. Detta var särskilt vid högtiderna, jul och påsk.

8. Några andra möten och sammankomster förekom inte. På senare tid har missionsvänner och baptister börjat hålla möten här i Älghult. De brukar ha sina sammankomster i ordenshuset.

När folket blev organiserat började de hålla sina sammankomster på söndagarna. Det var nästan varje söndagskväll som de samlades i godtemplarlokalen. Det var alltid mellan 6-7 på kvällen.

9. Det var som vanligt på söndagarna i hemmen. Man vilade och gick kanske ibland till goda vänner och pratade. Det hände nog att det hölls husandakt också. Man brukade läsa ur Arndts postilla men många föredrog att läsa ur Bibeln. Hade man barn så hölls det alltid kvällsandakt.

Det var många som läste romaner och de var av olika slag. Jag läste De tre musketörerna och brukade låna hem böcker från biblioteket. Jag minns inte vad de andra böckerna hette. De tidningar man hade var Nya Växjöbladet och Smålandsposten. En del läste också Arbetet.

ACC. N:R M. 12425: 4,

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

10. När organisationen började så brukade man laga till en festplats och bilda musikkår. Det var inte of~~st~~ som utflykter förekom men ibland hade man gökotta. Jag var förstås aldrig med.

11. Nej, det var ingen skillnad vad jag vet. Man hade allting gemensamt.

12. Det ansågs nog vara mer synd än det gör nuförtiden. Det var förstås inte så gängse med dans då som nu. Kortspel ansågs nog vara en svår synd. Det spelades mycket om pengar och så brukade de dricka mycket sprit när de spelade kort. Det ansågs nog inte vara så farligt att dricka sprit. Det förhöjde ju stämningen. Jag var med om att bilda den första nykterhetslogen här i socknen och det var inte så lätt att vara nykterist till att bötja med. Det var många som motarbetade oss, ja, t.o.m. flera präster.

De frikyrkliga kallades villolärare och ovar inte populära. Det första missionshuset var i Hofhålt. Jag gick rätt ofta dit för jag tyckte det var roligt att höra någon annan än prästen nån gång.

Det var gott förhållande mellan arbetare och arbetsgivare innan organisationen kom. Nog förekom det strjker iblan även innan fackföreningarna började. Det var i Gullaskruv 1894, och det var anfangarna som sa att de inte ville arbeta om de inte fick högre löner. Så fick de en krona mer i ~~xxxxxx~~ månaden. De andra arbetarna tyckte det var en däm nyck det där strjkandet men vi höjde våra löner från 48 kronor i månaden yttill 60 kronor. Vi som var anfangare strejkade en 3-4 gånger innan vi fick det som vinville. Arbetsgivarna gick i allmänhet med på våra villkor när vi hade strejkat ett pa r dygn. De försökte förstås övertala oss innan.

4